Vlaamse Regering

DE VLAAMSE MINISTER VAN MOBILITEIT EN OPENBARE WERKEN

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: **- Besluit van de Vlaamse Regering tot aanwijzing van de personeelsleden van De Vlaamse Waterweg nv die bevoegd zijn om beslissingen over bestuurlijke vervolging te nemen en bestuurlijke sancties op te leggen**
- Definitieve goedkeuring

Samenvatting
Het ontwerp van besluit strekt ertoe de personeelsleden van De Vlaamse Waterweg nv die bevoegd zijn voor het nemen van beslissingen over de bestuurlijke vervolging en voor het opleggen van de bestuurlijke sancties, aan te wijzen zodat de bestuurlijke handhaving (binnen het territorium van De Vlaamse Waterweg nv) ook operationeel in werking kan treden.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Het ontwerp van besluit ressorteert onder het beleidsveld Waterinfrastructuur- en beleid.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het bijgaande ontwerp van besluit werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2022/240 van 17 juni 2022.

Advies inspectie van Financiën dateert van 13 juni 2022.

Het bijgaande ontwerp van besluit werd aangepast aan het advies van de Raad van State nr. 71.791/1/V van 27 juli 2022.

2. INHOUD

A. Algemene toelichting

Met de publicatie van de bijzondere wet van 6 januari 2014 met betrekking tot de Zesde Staatshervorming werden bevoegdheden inzake de openbare werken en het vervoer toegewezen aan de gewesten, waaronder voor de waterwegbeheerder relevante bepalingen. Het regionaliseren van deze regels impliceerde eveneens dat de handhavingsbevoegdheid voor desbetreffende wetgeving bij de gewesten werd gepositioneerd. In die context werden de waterwegbeheerders aangeduid om de in het kader van de Zesde Staatshervorming overgehevelde handhavings- en inspectietaken uit te voeren.

Het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschap De Vlaamse Waterweg nv, naamloze vennootschap van publiek recht (hierna: De Vlaamse Waterweg nv) richtte begin 2020, met het oog op de uitoefening van deze handhavingsbevoegdheid, een nieuwe cel op, zijnde cel Handhaving, welke zich toelegt op de implementatie en de coördinatie van die handhaving. De invulling van deze cel en, in het bijzonder, de celstructuur worden verder toegelicht bij de artikelsgewijze bespreking van artikelen 1 en 2 (infra).

De Vlaamse Waterweg nv krijgt met de inwerkingtreding van het Scheepvaartdecreet (datum van inwerkingtreding: 1 juni 2022) meer slagkracht met o.a. de invoering van een bestuurlijk spoor inzake handhaving. Het Scheepvaartdecreet, dat onder andere een algemeen regelgevend kader voor het beheer en het gebruik van de binnenwateren en de scheepvaart in Vlaanderen creëert, actualiseert immers niet alleen de bestaande regelgeving maar voert bovendien adequate (bestuurlijke) handhavingsmodaliteiten in met het oog op het verder verhogen van de veiligheid op de Vlaamse waterwegen.

Artikel 136 Scheepvaartdecreet belast de Vlaamse Regering met de aanwijzing van de personeelsleden van de vervolgingsinstantie die bevoegd zijn voor het nemen van beslissingen over de bestuurlijke vervolging en de personeelsleden van de beboetingsinstantie die bevoegd zijn voor het opleggen van de bestuurlijke sancties. Alsook stelt het artikel dat de Vlaamse Regering de nadere voorwaarden bepaalt waaraan deze personeelsleden moeten voldoen.

Voorliggend uitvoeringsbesluit heeft betrekking op beide aangelegenheden en geeft concrete invulling aan zowel de personeelsleden van de beboetings- en vervolgingsinstantie als de nadere voorwaarden waaraan deze personeelsleden moeten voldoen.

De aanwijzing van de personeelsleden van desbetreffende instanties, welke door het Kaderdecreet Bestuurlijke Handhaving worden gedefinieerd als respectievelijk “de ambtenaren of de entiteiten van de Vlaamse overheid die hetzij binnen eenzelfde beleidsdomein, hetzij voor eenzelfde regelgeving door de Vlaamse Regering belast zijn met de bestuurlijke vervolging van bepaalde misdrijven of inbreuken” en “de ambtenaren of de entiteiten van de Vlaamse overheid die hetzij binnen eenzelfde beleidsdomein, hetzij voor eenzelfde regelgeving door de Vlaamse Regering belast zijn met het opleggen van bestuurlijke sancties voor bepaalde misdrijven of inbreuken”, is van wezenlijk belang.

De afwezigheid van een beboetings- en vervolgingsinstantie heeft namelijk impact op de sanctionering van zowel bestuurlijke inbreuken als gemengde inbreuken. De impact is evenwel verschillend afhankelijk van het type inbreuk. De inbreuken zoals bedoeld in artikel 133 Scheepvaartdecreet, de zogenaamde bestuurlijke inbreuken welke louter bestuurlijk gesanctioneerd kunnen worden, worden met de inwerkingtreding van het Scheepvaartdecreet uit het strafrecht gehaald ten gunste van een bestuursrechtelijk sanctioneringsmechanisme (i.e., depenalisering). Vaststellingen van dergelijke inbreuken zullen, bij gebreke van de aanwijzing van personeelsleden van de beboetings- en vervolgingsinstantie, zonder gevolg blijven. Wat betreft de gemengde inbreuken, hier blijft de strafrechtelijke handhaving onverkort van toepassing. De parketten kunnen, indien gewenst, telkens strafrechtelijk vervolgen en beboeten. Echter: in geval van seponering is, bij gebrek aan een beboetings- en vervolgingsinstantie, het bestuurlijk luik nog niet operationeel.

Voorliggend uitvoeringsbesluit is eveneens van cruciaal belang in het kader van de operationalisering van de handhavingsbevoegdheden van De Vlaamse Waterweg nv. Het behoeft weinig verdere duiding dat het ontbreken van personeelsleden binnen de beboetings- en vervolgingsinstantie tot gevolg heeft dat vaststellingen simpelweg niet gesanctioneerd kunnen worden.

De Vlaamse Regering is op grond van artikel 136 Scheepvaartdecreet tevens belast met het bepalen van de nadere voorwaarden waaraan de personeelsleden van de beboetings- en vervolgingsinstantie moeten voldoen. Voorliggend besluit van de Vlaamse Regering bepaalt deze voorwaarden, welke in detail worden toegelicht bij de artikelsgewijze bespreking van artikel 3.

De algemene basisgedachten achter deze voorwaarden, welke met het oog op enige uniformiteit overigens analoog zijn voor personeelsleden van zowel de beboetings- als de vervolgingsinstantie, betreffen het garanderen van een noodzakelijke mate van kwaliteit inzake scholing, een goed begrip van de belangrijkste principes ter zake en het te allen tijde waarborgen van onafhankelijkheid en onpartijdigheid.

B. Toelichting bij de artikelen

Artikel 1
Dit artikel behoeft geen verdere uitleg.

Artikel 2
Onder normale omstandigheden wordt de bevoegdheid van vervolgingsinstantie uitgeoefend door de personeelsleden van het team Sanctionering van de cel Handhaving, binnen de afdeling Sturing van De Vlaamse Waterweg nv (zie organogram hieronder). In het tweede lid van paragraaf 1 wordt, tot slot, de Raad van Bestuur van De Vlaamse Waterweg nv gemachtigd de hierboven genoemde personeelsleden nader te omschrijven, , bv. inzake samenstelling van dit team Sanctionering.

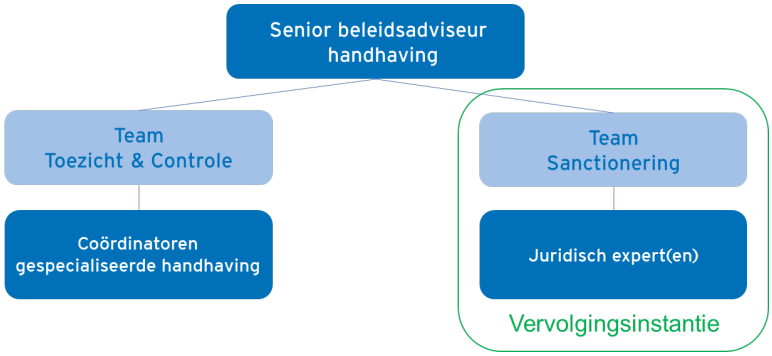

In uitzonderlijke omstandigheden, welke door paragraaf 2 van voorliggend uitvoeringsbesluit worden omschreven, wordt de bevoegdheid van vervolgingsinstantie waargenomen door een Coördinator gespecialiseerde handhaving van het team Toezicht en Controle van de cel Handhaving binnen de afdeling Sturing van De Vlaamse Waterweg nv.

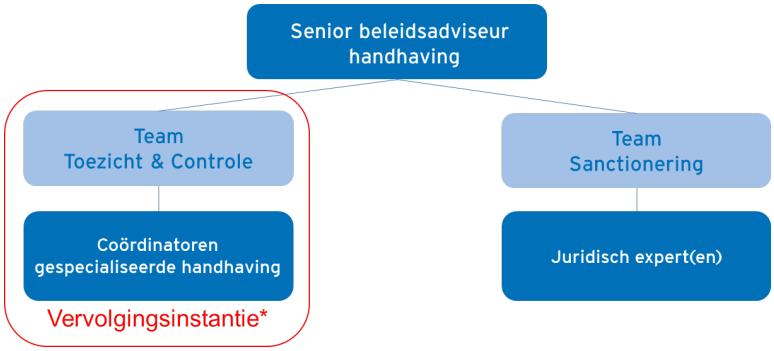

Bovenstaande invulling ligt overigens in lijn met de cumulbepalingen zoals vastgelegd in de Memorie van Toelichting van het Kaderdecreet Bestuurlijke Handhaving.

Artikel 3

Onder normale omstandigheden wordt de bevoegdheid van beboetingsinstantie uitgeoefend door de personeelsleden van het team Sanctionering van de cel Handhaving, binnen de afdeling Sturing van De Vlaamse Waterweg nv (zie organogram hieronder). In het tweede lid van paragraaf 1 wordt, tot slot, de Raad van Bestuur van De Vlaamse Waterweg nv gemachtigd de hierboven genoemde van personeelsleden nader te omschrijven, bv. inzake samenstelling van dit team Sanctionering.

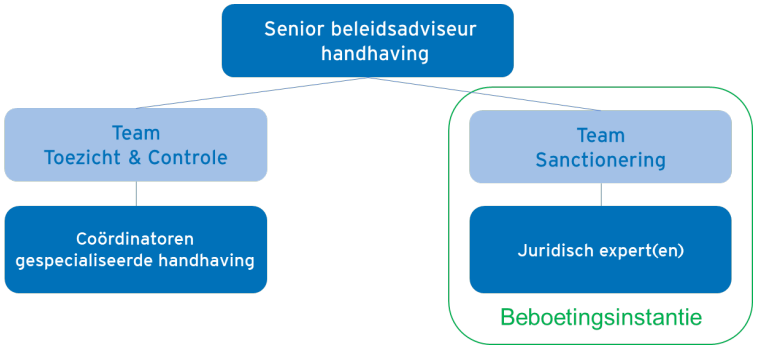

In uitzonderlijke omstandigheden, welke door paragraaf 2 van voorliggend uitvoeringsbesluit worden omschreven, wordt de bevoegdheid van beboetingsinstantie waargenomen door de Senior beleidsadviseur handhaving van de cel Handhaving, binnen de afdeling Sturing van De Vlaamse Waterweg nv.

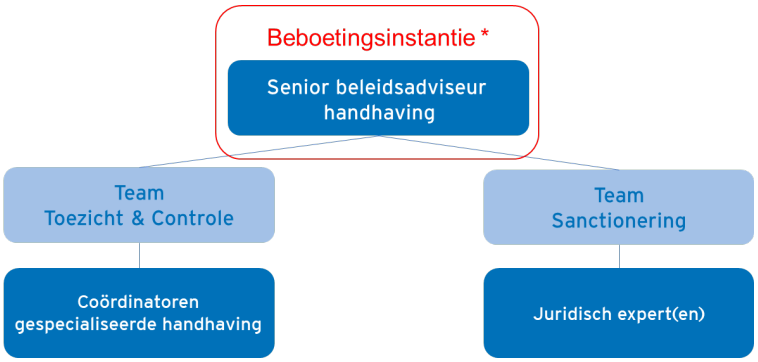

Bovenstaande invulling ligt overigens in lijn met de cumulbepalingen zoals vastgelegd in de Memorie van Toelichting van het Kaderdecreet Bestuurlijke Handhaving.

Artikel 4
In artikel 4 worden de nadere voorwaarden bepaald waaraan de personeelsleden van de beboetings- en vervolgingsinstantie moeten voldoen. Deze voorwaarden worden hieronder achtereenvolgens besproken.

In paragraaf 1 worden de diploma- en opleidingsvereisten bepaald waaraan de personeelsleden van de beboetings- en vervolgingsinstantie moeten voldoen, deze zijn tweeledig van aard teneinde een noodzakelijke mate van kwaliteit te garanderen.

In paragraaf 2 wordt vervolgens invulling gegeven aan de opleidingsmodule welke, op grond van paragraaf 1, de personeelsleden van de beboetings- en vervolgingsinstantie gevolgd moeten hebben. Het betreft een opleiding van 20 uur. Het artikel maakt gewag van verschillende instanties welke de opleiding kunnen verstrekken, waarbij de voorkeur uitgaat naar een interne opleiding verstrekt door De Vlaamse Waterweg nv. Mocht dit, om welke reden dan ook, niet tot de mogelijkheden behoren, biedt voorliggend uitvoeringsbesluit de mogelijkheid om opleiding te volgen bij de instellingen erkend voor de opleiding van de politieambtenaren of door de provinciale of gewestelijke bestuursscholen.

In paragraaf 3 wordt, tot slot, bepaald dat de personeelsleden van de beboetings- en vervolgingsinstantie hun bevoegdheden op een onafhankelijke en onpartijdige wijze uitoefenen, wat in lijn ligt met hetgeen bepaald in het Kaderdecreet Bestuurlijke Handhaving en het Scheepvaartdecreet. In navolging van bovenstaande wordt, daaropvolgend, gesteld dat de betrokken personeelsleden autonoom kunnen beslissen en daarbij geen instructies mogen ontvangen, hetgeen de onafhankelijkheid en onpartijdigheid verder waarborgt.

Artikel 5
Dit artikel behoeft geen verdere uitleg.

C. ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

De Raad van State bracht op 27 juli 2022 haar advies met nummer 71.791/1/V uit.

De eerste opmerking van de Raad van State betreft de vraag om in de artikelen 2§1 en 3§1 te verduidelijken wat er wordt bedoeld met 'De raad van bestuur van De Vlaamse Waterweg nv kan de personeelsleden, vermeld in het eerste lid, nader omschrijven.'

Met de term 'nader omschrijven' wordt bedoeld dat de raad van bestuur binnen het genoemde team de personeelsleden nog kan aanwijzen die concreet met de bevoegdheid tot vervolging en tot het opleggen van bestuurlijke sancties worden belast.
Met deze opmerking wordt rekening in het aangepaste ontwerp

In haar tweede opmerking deed de Raad van State de suggestie om aan artikel 4, § 3, eerste zin, volgende woorden toe te voegen, aangezien het een overname van een decretale bepaling betreft: "Overeenkomstig artikel 136, § 2, eerste lid, van het scheepvaartdecreet van 21 januari 2022, …".
Op deze suggestie werd eveneens ingegaan.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het ontwerpbesluit heeft geen budgettaire impact voor de Vlaamse overheid.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het ontwerpbesluit heeft geen impact op het personeelsbestand en op het personeelsbudget van de Vlaamse Overheid.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het ontwerpbesluit heeft geen impact op de lokale en provinciale besluiten..

4. VERDER TRAJECT

Na de definitieve goedkeuring wordt het ontwerp van besluit overgemaakt voor publicatie in het Belgisch Staatsblad.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1°. haar definitieve goedkeuring te geven aan het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende aanwijzing van de personeelsleden van De Vlaamse Waterweg nv die bevoegd zijn voor het nemen van beslissingen over de bestuurlijke vervolging en de personeelsleden van De Vlaamse Waterweg nv die bevoegd zijn voor het opleggen van de bestuurlijke sancties.;
2° de Vlaamse minister, bevoegd voor Mobiliteit en Openbare Werken te gelasten het voormeld besluit van de Vlaamse Regering houdende aanwijzing van de personeelsleden van De Vlaamse Waterweg nv die bevoegd zijn om beslissingen over bestuurlijke vervolging te nemen en bestuurlijke sancties op te leggen, te laten publiceren in het Belgisch Staatsblad.

De Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken,

Lydia PEETERS

Bijlagen:
- het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende aanwijzing van de personeelsleden van De Vlaamse Waterweg nv die bevoegd zijn voor het nemen van beslissingen over de bestuurlijke vervolging en de personeelsleden van De Vlaamse Waterweg nv die bevoegd zijn voor het opleggen van de bestuurlijke sancties (bijlage 1);
- het advies van de Raad van State (bijlage 2)